

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

İDARİ VE MALİ İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI
TAHAKKUK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

02.12.2025

İŞÇİ MAAŞ İŞLEMLERİ

EĞİTİM İÇERİĞİ

- * Birinci Bölüm : Gelir Kalemleri
- * İkinci Bölüm : Kesintiler
- * Üçüncü Bölüm : Örnek Maaş Hesaplaması

Bu eğitimde geçen;

- **İşveren;** Selçuk Üniversitesi Rektörlüğünü,
- **İşçi;** 657 sayılı Kanunun «İstihdam Şekilleri» başlıklı 4 üncü maddesi (d) bendinde belirtilen kadrolar ile, Üniversitemiz birimlerinde görev yapan sürekli ve geçici işçileri,
- **Toplu İş Sözleşmesi;** Rektörlüğümüz adına, taraf sendikalar arasında en son 12.08.2025 tarihinde imzalanan ve 01.03.2025 tarihinde yürürlüğe girmiş olup 28.02.2027 tarihine kadar devam etmek üzere yürürlük süresi 2 (iki) yıl olan Kurumumuz işçilerini kapsayan Toplu İş Sözleşmesini,
- **Fiili Gün;** İşçinin yıllık izin, ücretsiz izin veya kanunda tanımlı diğer izinleri kullanmadığı veya raporlu olmadığı, işyerinde fiilen çalıştığı günü,
- **Günlük Ücret;** İşçinin 1 (bir) günlük fiili çalışması karşılığında hak ettiği brüt ücret tutarını,

İfade etmektedir.

1. BÖLÜM

GELİR KALEMLERİ

1) Brüt Ücret

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Kurumumuz İşçileri maaşlarını çalıştıkları dönem sonunda almaktadır. Dönemin ilk günü ayın 15 inci günü, son günü de takip eden ayın 14 üncü günüdür.

Güncel günlük ücret brüt tutarı 2.119,25 TL'dir. Günlük ücret sözleşmede belirtilen zam dönemlerinde değişiklik gösterir. Zam dönemleri Mart ve Eylül aylarıdır.

Örneğin, 15.10.2025-14.11.2025 Ekim ayı maaşı kapsamında ödenecek aylık brüt ücret; **31 x Günlük Ücret** tutarı olup 65.696,75 TL olacaktır.

2) İş Primi

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi 49 uncu maddesine istinaden; sözleşme kapsamında bulunan işçilerden, aşağıdaki işlerde görevlendirilenlere müktesep (kazanılmış) hak olmamak ve diğer ödemeleri etkilememek kaydıyla **fiilen çalıştıkları her gün için** ödenen primdir.

I. Grup	II. Grup	III. Grup
Muhasebe, tekniker, elektrikçi (genel), veteriner, teknisyen, aşçı-aşçıbaşı, grafiker, hemşire, okul öncesi öğretmeni, okutman, sanat galerisi ve müze sorumlusu, peyzaj mimarı, kasap, fotoğrafçı, at antrenörü, bilgisayar işletmeni (operatörü), fırıncı ustası-unlu mamuller, terzi, makam şoförü, pasta ustası, kaynak operatörü ve güvenlik amiri Günlük Brüt Çıplak Ücretinin %9 u	Satış elmanı (perakende), koruma, özel kalem, spor tesisleri görevlisi, kasiyer, gece bekçisi, fırıncı, depo görevlisi, büro işçisi, sekreter, kaloriferci, ısıtma ve sıhhi tesisatçı, matbaa işçisi, mobilyacı, resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı), sekreter, tıbbi dokümantasyon ve sekreter, telefon santral operatörü, laboratuvar görevlisi, inşaat boyacısı /boyacı, kaynakçı (oksijen ve elektrik), fayans, seramik ve karo döşemecisi, betonarme demircisi, sıvacı, seyis, , garson (servisi elemanı), temizlik şefi, güvenlik görevlisi, şoför ve aşçı yardımcısı Günlük Brüt Çıplak Ücretinin %8 i	Diğer İşçiler Günlük Brüt Çıplak Ücretinin %7 si

Örneğin; 15.09.2025-14.10.2025 tarihleri aralığında fiili günü 22 olan ve büro işçisi olarak görev yapan bir personele Eylül ayı maaşı kapsamında ödenecek iş primi şu şekilde hesaplanır:

Günlük Brüt Ücret x Oran x Fiili Gün

$$2.119,25 \times \%8 \times 22 = \mathbf{3.729,88 \text{ TL}}$$

Yine aynı tarih aralığında fiili günü 15 olan ve temizlik görevlisi olarak görev yapan bir personele ödenecek iş primi ise;

$$2.119,25 \times \%7 \times 15 = \mathbf{2.225,21 \text{ TL}}$$
 olacaktır.

3) Yol Yardımı

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi 33 üncü maddesinde belirtilen «İşçilerin işe geliş ve gidişlerini temin etmek amacıyla fiilen çalıştıkları her gün için (İşveren araçları ile taşınanlar ve İşverenin vazife evlerinde oturanlar hariç) tek vasıta kullananlara iki (2), çift vasıta kullananlara dört (4) adet iş yerinin bulunduğu Büyükşehir Belediyesi veya Belediye otobüs bileti veya bedeli net olarak ödenir» ifadesine istinaden Kurumumuz işçilerine her ay maaşları kapsamında ödenen yardımdır.

- Konya Büyükşehir Belediyesi 15.08.2025 tarih ve 2025/672 sayılı kararına göre, Konya şehir içi ulaşım ücretleri güncel olarak; Tam Ücret **22,5 TL**
İndirimli Ücret **9,00 TL'dir.**

- **Damga Vergisi Tutarı bulunur;**

$$73,42 \times 0,00759 = \mathbf{0,5573}$$

- **%15 SGK İşçi payı oranı uygulanır;**

$$73,42 \times 0,15 = \mathbf{11,01}$$

- **Gelir Vergisi Matrahı bulunur;**

$$73,42 - 11,01 = 62,41$$

- **Gelir Vergisi Tutarı Bulunur (%27'lik vergi dilimi)**

$$62,41 \times 0,27 = \mathbf{16,85}$$

Güncel 2 bilet Brüt Ücreti 73,42 TL (Tamamı prime esas kazançta dahil edilir.)

Kesintiler Toplamı 28,42 TL

Net 2 Bilet Yol Ücreti 45,00 TL

4) Giyim Yardımı

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi 34 üncü maddesinin c bendinde, «İşçilere yılda bir kez sözleşmenin birinci yılında Eylül ayı maaşı kapsamında **3.013,39 TL** giyim yardımı ödenecektir.» hükmü yer alır.

5) Yemek Yardımı

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi 32 nci maddesi uyarınca,

- a) İşveren toplu iş sözleşmesi kapsamına giren iş yerlerinde çalışan işçilere fiilen çalıştıkları günlerde 3 kaptan az olmamak şartı ile ücretsiz öğle yemeği verir.
- b) Yemek yemeyerek ücretini almak istediğini bildiren işçilere fiilen çalıştıkları her gün için toplu iş sözleşmesinin birinci yılı birinci altı ayında net **235,02 TL**, ikinci altı ayında ise net **260,87 TL** yemek ücreti ödenecektir.
Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.
- c) Yemek bedeli çalışma saati 8 saatten az olan günlerde de aynı miktarda ödenir.
- d) Günlük çalışma süresi ara dinlenme de dahil 12 saat olan işçilere, iki (2) öğün yemek bedeli ödenir.
İşverenin her iki öğünde de aynı olarak yemek vermesi halinde nakdi ödeme ayrıca yapılmaz.

Sosyal Güvenlik Kurumu 2024/17 sayılı Genelgesinde belirtildiği üzere, yemek bedelinin 01.01.2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere prime esas kazançtan istisna edilecek günlük tutarı **158 TL**; Hazine ve Maliye Bakanlığının 329 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği 3 üncü maddesinde belirtildiği üzere bir günlük yemek bedelinin gelir vergisinden istisna edilecek tutarı ise **240 TL**'dir.

Toplu İş Sözleşmesinde belirtilen 260,87 TL tutarındaki yemek bedelinin brüt tutarı 291,66 TL'dir.

Brüt tutardan ödenecek damga vergisi tutarı;	$291,66 \times 0,00759 = 2,21$
Prime Esas Kazanca dahil edilecek tutar;	$291,66 - 158 = 133,66$ TL
%15 SGK İşçi payı;	$133,66 \times 0,15 = 20,05$
Gelir Vergisi matrahı;	$291,66 - 20,05 - 240 = 31,61$
Ödenecek Gelir Vergisi;	$31,61 \times 0,27 = 8,53$
Brüt Tutar	291,66
Kesintiler Toplamı	30,79
Net Yemek Bedeli	260,87

Bu durumda örneğin; 15.10.2025-14.11.2025 tarih aralığında 22 gün fiili olarak çalışan işçiye maaşı kapsamında $22 \times 260,87 = 5.739,14$ TL net yemek bedeli ödenir.

2024/17 sayılı genelge için [tıklayınız.](#)

329 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği için [tıklayınız.](#)

6) Fazla Çalışma Ve Ücreti

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

4857 sayılı İş Kanunu 41 inci maddesine göre fazla çalışma, *kanunda yazılı koşullar* çerçevesinde haftalık 45 saati aşan çalışmalardır. Haftalık 45 saati aşmayan ama günlük 11 saati aşan çalışmalar da fazla çalışma olarak değerlendirilebilir.

Toplu İş Sözleşmesi,

«Haftalık Çalışma Süresi» başlıklı 20 nci maddesinde, «Haftalık çalışma süresi günde 9, haftada 45 saattir.» hükmü bulunmaktadır.

«Fazla Çalışma ve Ücreti» başlıklı 21 inci maddesi uyarınca ise;

a) Haftalık çalışma süresinin üzerindeki çalışmalar fazla çalışmadır. İşçinin normal çalışma günlerinde yapacağı fazla çalışmada ödenecek saatlik ücreti, bir saatlik normal ücretinin **%70** artırımlı miktarıdır. 1 saatlik ücret, aylık ücretin 1/225'idir. (*Fazla mesai hesaplamalarında günlük çalışma süresi İş Kanununa istinaden 7,5 saat esas alınır.*)

b) Hafta tatili Pazar günüdür. Cumartesi dinlenme günüdür. Ancak, İşveren işin özelliğine göre hafta tatilini diğer günlerde de kullandırabilir.

- Cumartesi yapılan fazla çalışmalar için toplam **2 günlük ücret**,

- Pazar günü yapılan fazla çalışmalar için toplam **3 günlük ücret**,

c) Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştırılan işçiye ise toplam **3 günlük ücret** ödenir.

Bu hükümlere istinaden **örneğin**; 15.10.2025-14.11.2025 tarih aralığında toplam 10 saat fazla çalışması olan ve 09.11.2025 Pazar günü de çalışmış olan bir işçiye Ekim ayı maaşı kapsamında normal ücretlerine ek olarak ödenecek ücretler;

- Normal saatlik ücreti: $2.119,25 / 7,5 = 282,57$

$282,57 \times 0,70 = 197,80$

- Fazla çalışma ile birlikte toplam saatlik ücret $282,57 + 197,80 = 480,37$ $480,37 \times 10 = 4.803,70$ TL olacaktır.

Normalde ödenecek toplam brüt yevmiye tutarı = $31 \times 2.119,25 = 65.696,75$

Tatil çalışması sonrası Pazar günü için ilave olarak ödenecek (+2) yevmiye tutarı = $2.119,25 \times 2 = 4.238,50$ TL olacaktır.

7) Gece Çalışması Ve Ücreti

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

4857 sayılı İş Kanunu 69 uncu maddesine göre gece dönemi en geç 20.00 da başlayıp 06.00 da sona eren dönemdir. Bu dönemde yapılan çalışma ise gece çalışmasıdır.

Toplu İş Sözleşmesi 53 üncü maddesine istinaden, gece döneminde çalışan işçilerin çalıştıkları sürelerle ait ücretleri normal ücretleri %8 artırılarak ödenir.

Gece zammından tüm işçiler faydalanabilmektedir.

Normal çalışma saatlik ücret : $2.119,25 / 7,5 = 282,57$

Gece çalışması için ödenecek ek saatlik ücret : $282,57 \times 0,08 = 22,61$

Örneğin; 3'lü Vardiya Düzeninde Gece Çalışma Ücreti

* 08.00 - 16.00 normal çalışma

Gündüz dönemidir. Herhangi bir ek ödeme yapılmaz. Normal ücretleri alır.

* 16.00 - 00.00 gece çalışması

4 saatlik gece çalışması ücreti verilir. $4 \times 22,61 = 90,44 TL$

* 00.00 - 08.00 gece çalışması

5 saatlik gece çalışması ücreti verilir. $5 \times 22,61 = 113,05 TL$

8) Sosyal Yardım

Gelir Vergisi

Damga Vergisi

Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi «Sosyal Yardım» başlıklı 38 inci maddesine istinaden, sözleşme kapsamında bulunan işçilere toplu iş sözleşmesinin birinci yılı birinci altı ayında her ay **4.000,58 TL**, birinci yılı ikinci altı ayında her ay **4.440,64 TL** sosyal yardım adı altında ödeme yapılır.

Bu yardımın ödenmesinde her türlü ücretli izinler ile iş kazası ve meslek hastalıkları sebebiyle istirahat halleri ve bir ayı aşmayan diğer istirahat hallerinde kıstelyevm yapılmaz. Bir ayı aşan istirahat raporu olan işçiye ise sosyal yardım ödemesi yapılmaz. **Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.**

9) Doğum Yardımı

Gelir Vergisi

Damga Vergisi

Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi «Doğum Yardımı» başlıklı 30 uncu maddesine istinaden, toplu iş sözleşmesi kapsamında bulunan işçinin çocuğunun sözleşmenin birinci yıl birinci altı ayında doğması durumunda **1.181,12 TL**, birinci yıl ikinci altı ayında doğması durumunda **1.311,04 TL** doğum yardımı yapılır.

Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.

Not: İşverene bağlı iş yerlerinde çalışmakta olan anne-babadan sadece birisine ödeme yapılır.

* Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının aynı nitelikte yardımı mevcut olduğundan şu an biz bu yardımı ödemiyoruz. Başvuru halinde Bakanlık, 2025 yılı için birinci çocuk için tek seferlik 5 bin; İkinci çocuk için çocuk 5 yaşını tamamlayana kadar aylık 1500; üçüncü ve üzeri çocuklar için çocuk 5 yaşını tamamlayana kadar aylık 5 bin TL ödeme yapmaktadır. Toplu İş Sözleşmesi ücreti Bakanlığın ödediği tutarlardan az olduğundan ödeme yapılmamaktadır. Ödenmesi halinde mükerrer ödeme olacak ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanununun 71 inci maddesine istinaden kamu zararına sebebiyet verebilecektir.

10) Evlenme Yardımı

Gelir Vergisi Damga Vergisi Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi «Evlenme Yardımı» başlıklı 29 uncu maddesine istinaden, toplu iş sözleşmesi kapsamında bulunan işçilerden sözleşmenin birinci yılı birinci altı ayında evlenenlere 2.363,00 TL, birinci yıl ikinci altı ayında evlenenlere 2.622,93 TL evlenme yardımı yapılır.

Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.

Ödemenin yapılması evlenme işleminin belgelenmesine bağlıdır. Evlenen işçilerin her ikisinin de aynı iş yerinde çalışması halinde bu yardım her ikisine de ödenir.

11) Ölüm Yardımı

Gelir Vergisi Damga Vergisi Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi «Ölüm Yardımı» başlıklı 31 inci maddesine istinaden, toplu iş sözleşmesi kapsamında bulunan işçilere ödenen yardımdır.

Yakınlığı	01.03.2025 – 31.08.2025	01.09.2025 – 28.02.2026
Kendisi (yasal mirasçılara ödenir.)	5.908,30 TL	6.558,21 TL
Eş, çocuk, anne veya baba	3.545,73 TL	3.935,76 TL
İş Kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm (yasal mirasçılara ödenir.)	9.453,11 TL	10.492,95 TL

Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.

12) Hizmet Zammı

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi «Hizmet Zammı» başlıklı 40 ıncı maddesinde, taraf sendika üyesi işçilere çalıştıkları Kamu Kurum ve Kuruluşlarında geçirdikleri her tam hizmet yılı için hiçbir ödemeyi etkilememek ve müktesep hak sayılmamak kaydıyla toplu iş sözleşmesinin birinci yılı birinci altı ayında **19,28 TL**, ikinci altı ayında **21,40 TL** hizmet zammı ödeneceği belirtilir. **Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.**

696 sayılı KHK ile sürekli işçi kadrosuna geçen işçiler için kıdeme esas başlangıç tarihi 02.04.2018'dir.

Örneğin, işe başlama tarihi 18.07.2022 olan bir personele ödenecek hizmet zammı tutarı; kıdem süresi 3 yıl 85 gün olduğundan $3 \times 21,40 = \mathbf{64,20 TL}$ olacaktır.

13) Ek Ödeme

■ Gelir Vergisi

■ Damga Vergisi

■ Prime Esas Kazanç

Toplu İş Sözleşmesi «Ek Ödeme» başlıklı 39 uncu maddesine istinaden, işçilere yılda bir defa sözleşmenin birinci yılının Mayıs ayında **çalışılan süre ile orantılı olarak** brüt **9.272,04 TL** ek ödeme yapılır. Birinci yıl için yapılacak ek ödemenin kapsadığı dönem 01.03.2025 – 28.02.2026 tarih aralığıdır. Bu süreçte tam yıl çalışan işçi bu ödemeyi tam alır. Ancak bu süreçte işten ayrılan, ücretsiz izne ayrılan personele hak ettiği günler kadar ödeme yapılır.

Bu yardım, her ücret zammı döneminde ilgili zam oranında artırılarak ödenir.

Örneğin, 01.06.2025 tarihinden itibaren işten ayrılan personele ödenecek tutar;

01.03.2025 – 01.06.2025 arası toplam 93 gün,

365 gün çalışsaydı 9.272,04 TL alacaktı,

93 gün çalıştı 2.362,47 TL alacak.

Sosyal Güvenlik

- **657 sayılı Devlet Memurları** kanunu 4 üncü maddesinin (d) bendinde belirtilen işçiler hakkında 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.
- Tüm işçiler **4857 sayılı İş Kanununa** tabidirler.
- Sosyal Güvenlik açısından bakıldığında 4/D kapsamındaki kadrolu işçiler, hizmet sözleşmesi ile çalıştıklarından **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4/a** bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.

SGK Matrahı

Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenecek İşçi ve İşveren sigorta primlerinin hesaplandığı brüt kazanç tutarıdır. Yasal adı «Prime Esas Kazanç» olup çalışanların aylık brüt ücretleri, prim, ikramiye ve aynı yardımların para ile ifade edilen toplamından oluşur.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 79 uncu maddesi uyarınca, « Kısa ve uzun vadeli sigortalar ile genel sağlık sigortası için, bu Kanunda öngörülen her türlü ödemeler ile yönetim giderlerini karşılamak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu prim almak, ilgililer de prim ödemek zorundadır. Kurumca tahsil edilen genel sağlık sigortası primleri, tahsil edilmesini müteakip doğrudan Kurum bütçesinin genel sağlık sigortası kalemine aktarılır.

Bazı istisnalar dışında, tüm para ile ölçülebilen menfaatler bu matraha dahil edilir.

Prime esas kazançta dahil edilecek ödemeler; Brüt Gelir, İş Primi, Yol Yardımı, Sosyal Yardım, Hizmet Zammı, Ek Ödeme, Giyim Yardımı

Prime esas kazançta kısmen dahil edilecek ödemeler; Yemek Yardımı (istisnası var)

Prime esas kazançta dahil edilmeyecek ödemeler; Aynı yardımlar, Ölüm, doğum ve evlenme yardımları

SGK Prim Oranları

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 81 inci maddesinde Kanun gereğince alınacak sigorta prim oranları belirtilmektedir.

(a) **bendine göre**, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının %20'sidir. Bunun %9'u sigortalı yani işçi, %11'i İşveren hissesidir.

(c) **bendine göre**, kısa vadeli sigorta prim kolları prim oranını %1.5 oranına düşürmeye ya da %2.5 oranına artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

2 Ağustos 2024 tarihli ve 32620 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vergi Kanunları İle Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 28 inci maddesi hükmü ile bu oran %2,25'e çıkarılmıştır.

Genel sağlık sigortası primi ise, **5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesi (f) bendi** uyarınca prime esas kazancın %12,5'idir. Bu primin %5'ini sigortalı, %7,5 hissesini İşveren öder.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu 49 uncu maddesi uyarınca, aynı kanunun 46 ncı maddesi kapsamına giren tüm sigortalılar, İşverenler ve Devlet İşsizlik Sigortası primi öder.

İşsizlik sigortası priminin, prime esas aylık brüt kazancın %1 payını sigortalı, %2 payını ise İşveren öder.

	İşveren Payı	İşçi Payı
İşsizlik Primi	%2	%1
Malullük, Emeklilik ve Yaşlılık Primi	%20,75 (%11 malullük + %7,5 genel sağlık + %2,25 kısa vadeli)	%14 (%9 malullük + %5 genel sağlık)
Toplam	%22,75	%15

14) İşveren İşsizlik Primi

Bu prim, sigortalının işsiz kalması durumunda işsizlik ödeneği alabilmesi için bir güvence fonudur. İşveren %2 oranında bu fona katkı sağlar. Diğer SGK primleri ile birlikte beyan edilir. Dayanağı 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunudur. (49 uncu madde)

15) İşveren Malullük, Emeklilik ve Yaşlılık Primi

SGK primlerinin temel kalemidir. İşçinin emeklilik halinde kendisine, ölümü halinde yakınlarına aylık bağlanması için esas alınır. Bordromuzda %7,5 genel sağlık, %2,25 kısa vadeli, %11 malullük primi İşveren SGK kalemi altında %20,75 oranında gösterilmektedir.

2. BÖLÜM

KESİNTİLER

1) İşçi İşsizlik

İşsizlik sigortası yalnızca İşverenin değil İşçinin de katkısı ile oluşan bir sistemdir. İşçi de brüt ücretinin %1'ini bu fona öder.

2) İşçi Malullük, Emeklilik ve Yaşlılık Primi

Bu prim, çalışanın emeklilik güvencesini sağlayan en temel kesintidir. Bu prim sayesinde yaşlılık aylığı, çalışamayacak duruma geldiğinde malullük aylığı, vefat halinde ise yasal mirasçılarına ölüm aylığı hakkı doğar.

Bordromuzda %5 genel sağlık, %9 malullük olmak üzere İşçi SGK kalemi altında %14 oranında gösterilmektedir.

Gelir Vergisi Matrahı

[193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu](#) 1 inci maddesine istinaden, gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tabidir.

Kişinin ödeyeceği gelir vergisi tutarını belirlemek için öncelikle gelir vergisi matrahı bulunmalıdır. *Gelir vergisi matrahı*, ilgili aya ait brüt gelirlere, %15 SGK işçi payı, sendika aidatı ve yemek ücreti istisnası düşüldükten sonra kalan tutardır.

Kümülatif yani süregelen vergi matrahı ise, yıl boyunca biriken vergi matrahıdır. İşçinin hangi vergi diliminde olduğu bu matrahın bulunduğu aralığa göre belirlenir.

Vergiye tabi tutulacak kazancın hangi oranda vergilendirileceği ise her yıl yeniden değerlendirilerek güncellenmektedir.

Gelir Vergisi Matrahı şu şekilde hesaplanır ; **Toplam Brüt Ücret - %15 SGK İşçi Payı - Sendika Aidatı - Yemek Ücreti İstisnası**

[30 Aralık 2024 tarihli ve 32768 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 329 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde](#) bildirilen 2025 yılı için geçerli vergi dilimleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Gelir Dilimi (TL)	Vergi Oranı (%)
158.000 TL ye kadar	15
158.000 TL - 330.000 TL	20
330.000 TL - 800.000 TL	27
800.000 TL – 4.300.000 TL	35

Not: Sendika aidatı, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesine ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu hükümlerine istinaden Ücretin safi tutarının tespitinde matrahtan düşülebilmektedir.

3) Gelir Vergisi

Gelir vergisi matrahına, ilgili vergi dilimi oranı uygulanarak hesaplanan vergi tutarından, istisna tutarı da düşüldükten sonra ödenecek gelir vergisi tutarı elde edilir.

$$\text{Gelir Vergisi Matrahı} \times \text{vergi dilimi oranı (\%)} - \text{gelir vergisi istisna tutarı}$$

- **Asgari Geçim İndirimi**

Çalışanın kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu aile bireyleri için uygulanan bir gelir vergisi indirimi idi.

319 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği ile yapılan düzenleme ile 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. (193 sayılı Kanun 32 nci madde)

- **Gelir Vergisi İstisnası**

[7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu](#) 2 nci maddesi ile, 193 sayılı Kanunun «Müteferrik İstisnalar» başlıklı 6 ncı bölümü 23 üncü maddesine; «Hizmet erbabının ödeme yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından İşçi SGK payları ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri.» ibaresi eklenmiş ve ilgili tutar vergiden istisna tutulmuştur. Bu istisna 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren uygulanmaya başlamıştır. Asgari ücret üzerinde maaş alanlar da gelir ve damga vergisi istisnalarından yararlanabilmektedir.

2025 yılı için asgari ücret gelir vergisi istisnası yıllık toplam 45.151,23 TL'dir. Asgari ücretin kümülatif vergi matrahının bulunduğu vergi dilimi değiştiğinde bu istisna tutarı da değişiklik göstermektedir.

Gelir vergisi istisnası net asgari ücret üzerinden hesaplanır. (22.104,67 TL)

- Ocak-Temmuz aylarında 3.315,70 TL,
- Ağustos ayında ise 4.257,57 TL,
- Eylül-Aralık aylarında 4.420,93 TL olarak belirlenmiştir.

Not: Bu istisna, aynı prim döneminde yapılan maaş, ikramiye gibi ödemelerde dikkate alınmak suretiyle kümülatif vergi matrahı esas alınarak vergilendirme yapılır ve uygulanacak indirim ve istisnalar bu ödemeler toplamına 1(bir) kez uygulanır. ([319 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği 4üncü madde](#))

- Hayat Sigortası ve Diğer Şahıs Sigortalarının Gelir Vergisinden İndirimi

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu «Diğer İndirimler» başlıklı 89 uncu maddesine istinaden, gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden, mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortalarına ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primlerinin %100'ü gelir vergisinden indirim konusu yapılabilir.

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Hayat Sigortası poliçesi Mükellefin kendisi, eşi veya küçük çocukları adına yapılmış olmalı. («çocuk, bakmakla yükümlü olunan, anne babasını kaybetmiş torun, 18 yaşından küçük veya 25 yaşını doldurmamış eğitimi devam eden çocuk.»)
- Sigorta Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olmalıdır.
- Prim tutarları gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olmalıdır.
- Ücret geliri sahibinin ücretlerinin safi tutarının hesaplanması sırasında prim tutarı indirilmemiş olmalıdır.
- İndirim konusu yapılacak primler toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin **%15'ini** ve yıllık prim tutarı ise yıllık asgari ücret tutarını aşamaz.

Not: BES primleri 1 Ocak 2013'ten itibaren indirim konusu yapılmamaktadır. Bunun yerine «devlet katkısı» avantajı getirilmiştir. [\(Bkz.\)](#)

- Engellilik İndirimi

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu Yedinci Bölüm 31 inci maddesinde Gelir Vergisi Matrahına uygulanabilecek Engellilik İndirimi ile ilgili olarak, çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabının birinci derece; asgari %60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabının ikinci derece; asgari %40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabının ise üçüncü derece engelli sayılacağı hükmü bulunur. [30 Aralık 2024 tarihli ve 32768 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 329 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde](#) bildirilen 2025 yılı için indirim konusu yapılacak aylık tutarları gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Nasıl Uygulanır?

- Çalışan bu indirimden faydalanmak için Vergi Dairesine başvurur ve engeline dair raporunu sunar.
- Vergi Dairesi «Engellilik İndirim Yazısı» düzenler ve İşverene gönderir.
- İşveren yazıda belirtilen süre sonuna kadar her ay indirimi gerçekleştirir.

Engel Derecesi	2025 yılı İndirim Tutarları
Birinci Derece (%80 ve üzeri)	9.900,00 TL
İkinci Derece (%60 - %79)	5.700,00 TL
Üçüncü Derece (%40-%59)	2.400,00 TL

- Askerlik Borçlanması

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa dayanan **111 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde**, belli şartları taşıyan kimselerin sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla, kanunla kurulan ve tüzel kişiliği haiz Emekli Sandıkları ve Sosyal Güvenlik Kurumlarına ödenen paralara aidat ve prim denilmekte ve bunların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu 63 üncü maddesindeki şartlarla, ücretin gerçek safi tutarı hesabında gider olarak indirilebileceği belirtilmiştir.

- Emekli Sandığı ve Sosyal Sigorta Kurumlarından, kanunla kurulmuş olanların üyelerine çeşitli kanunlarla, daha önceki dönemlerde ödenmemiş bulunan aidat veya primleri borçlanma suretiyle ödeme ve dolayısıyla emekliliğe esas alınacak hizmet sürelerini uzatabilme hakkı tanınmaktadır. Bunun için, kanunlarla belli edilen koşullar altında borçlanılan aidat ve primlerin, üyelerce ödenmesi zorunludur.

- Bu ödemeler de **Gelir Vergisi Kanununun 63/2 maddesinde** sayılan aidat ve primler niteliğindedir ve bunların da ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında gider olarak indirilmesi, Gelir Vergisi Kanunu'nun lafzına ve ruhuna uygun görülmektedir.

Bu durumda;

- Ödeme belgesinin İşverene ibraz edilmesi suretiyle,
- Ödenen borçlanma aidat ve primlerinin miktarına bakılmaksızın, kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının tespitinde gider olarak alınması,
- Aidat toptan ödenmiş ise, ödemenin yapıldığı aydan başlayarak ödenen toplam tutara ulaşıncaya kadar gelir vergisi matrahından indirim konusu yapılması mümkündür.

Borçlanma bedeli, asgari ücret dikkate alınarak günlük ve toplam bazda hesaplanmaktadır.

Günlük borçlanma primi tutarı = seçilen günlük kazanç x **0,32** (seçilen günlük kazançtan kasıt; günlük, aylık veya altı aylık asgari ücreti ifade eder.)

Günlük borçlanma bedelinde alt sınır brüt asgari ücretin günlük tutarının %32'sidir. (277,39) , üst sınır ise günlük asgari ücretin 7,5 katıdır. (6.501,38)

Süre	Tutar
1 gün	277,39 TL
1 ay (30 gün)	8.321,70 TL
6 ay (180 gün)	49.930,20 TL
12 ay (360 gün)	99.860,40 TL

4) Damga Vergisi

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu Damga Vergisine Tabi Kağıtlar başlıklı (I) sayılı tablonun Makbuzlar ve diğer kağıtlar başlıklı IV. Kısımında, maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve benzeri her ne adla olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar (avans olarak ödenenler dahil) için verilen makbuzlar ile bu paraların nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havalelerine tediye olunduğu takdirde nakli veya tediye temin eden kâğıtlar için **30.12.2024 tarihinde 32768 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 70 seri numaralı Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği** Ek’inde 01.01.2025 tarihinden itibaren **binde 7,59** damga vergisi uygulanacağı bildirilmiştir.

Damga vergisi şu şekilde hesaplanır;

Toplam Brüt Gelir x 0,00759

- Damga Vergisi İstisnası

7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesine istinaden, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu eki (2) sayılı tablosu IV. Kısımının 34 üncü fıkrasında, Gelir Vergisi Kanunu 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlerde istisna, aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısım için uygulanır.

Damga Vergisi İstisnası brüt asgari ücret üzerinden hesaplanmaktadır.

2025 yılı için brüt asgari ücret tutarı 26.005,50 TL,

$26.005,50 \times 0,00759 = 197,38$ TL 2025 yılında tüm aylara uygulanacak damga vergisi istisna tutarıdır. 2025 yılı için uygulanacak toplam yıllık istisna tutarı 2.368,56

TL’dir.

5) Sendika Aidatı

Toplu İş Sözleşmesi 13 üncü maddesinde, İşverenin **6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu** 18 inci maddesi uyarınca kesmekle yükümlü bulunduğu üyelik aidatını varsa dayanışma aidatını her ay işçi ücretlerinden kesmek ile yükümlü olduğu belirtilir.

Çalışanların ödeyeceği sendika aidatı tutarı, her sözleşme imzalandıktan sonra Sendika Genel Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurumumuza üst yazı ile bildirilir.

Türkiye Kooperatif, Ticaret, Eğitim ve Büro İşçileri Sendikası Genel Merkezinin (KOOP-İŞ) Kurumumuza yazdığı 28.08.2025 tarihli 14652-28 sayılı yazısında, sendika üyelik aidatının işçinin bir günlük brüt ücretinin **%65'ine** karşılık gelen tutar olduğu belirtilmesine istinaden her ay ilgili tutar işçinin maaşından tahsil edilmektedir.

Dayanışma aidatı da üyelik aidatı ile aynı miktardır. $(2.119,25 \times 0,65 = 1.377,51 \text{ TL})$

6) Bireysel Emeklilik Sistemi

Bireysel Emeklilik Sistemi çalışan katkı payı, **25 Ağustos 2016 tarihli ve 29812 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun** 1 inci maddesi uyarınca, çalışanın 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesi çerçevesinde belirlenen prime esas kazancının **yüzde üçüne (%3)** denk gelen tutardır. Çalışan, otomatik katılıma ilişkin emeklilik sözleşmesinde **belirlenen tutardan daha yüksek bir tutarda kesinti yapılmasını İşverenden talep edebilir**. SGK kesintisi yapılan her ödemedden BES aidatı da kesilir.

29 Aralık 2021 tarihli ve 31704 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çalışanların İşverenleri Aracılığıyla Otomatik Olarak Emeklilik Planına Dahil Edilmesine Dair Yönetmelik'e istinaden cayma ve ayrılma hakkını kullanmış olan çalışanların, emeklilik planına tekrar dahil edilmesi yürürlükten kaldırılmıştır.

7) Diğer Kesintiler

İşçinin maaşından, zorunlu kesintilerden ayrı olarak gerekliliğine göre türlü kesintiler de yapılabilmektedir.

İcra veya nafaka kesintileri; İşçinin borçlu olduğu ilgili icra daireleri tarafından İcra ve İflas Kanunu 83 üncü maddesi uyarınca, maaşı veya diğer alacakları üzerinde haciz kararı verilmesi üzerine Kurumumuza üst yazı ile bildirilen karara istinaden işçinin ücretlerinden ilgili kesinti gerçekleştirilir. Haczolunacak miktar ücretin dörtte birinden fazla olamaz. Birden fazla haciz var ise sıraya koyulur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez. Aynı şekilde aile mahkemelerinde görülen nafaka davaları kapsamında işçinin ödemekle yükümlü bulunduğu nafaka tutarının da her ay alacağı maaşından kesintisi gerçekleştirilebilmektedir.

Yevmiye Kesme Cezası; İşçi, Toplu İş Sözleşmesi EK-1'de yer alan Disiplin Suç ve Cezaları Cetvelinde belirtilen disiplin suçlarını işlediği takdirde, suça karşılık gelen sayı kadar ilgili dönem maaşından yevmiye kesilir. Kesilecek yevmiye sayısı aynı bordro döneminde 2'yi geçemez. 3 yevmiye kesme cezası verildi ise kalan 1 yevmiye bir sonraki ay maaşından kesilebilmektedir.

Kefalet Aidatı; 2489 sayılı Kefalet Kanunu 1 inci maddesine istinaden, «...kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlarda para, menkul kıymet ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan; memur, sözleşmeli personel ve **işçiler (geçici işçiler hariç)**...» in maaşlarından kefalet aidatı kesilir. 2 nci maddeye istinaden kefalet aidatı, giriş aidatı ve aylık aidattan oluşur. Giriş aidatı; 1500 gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımıdır. (1500 x 1,170211 = 1.755,32 TL) Bu miktar dört eşit taksit halinde tahsil edilir. (438,83)

Giriş aidat kesintisi bittikten sonra, aylık aidat kesilmeye başlanır. Aylık aidat ise; 100 gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımıdır. (100 x 1,170211 = 117,02)

Fiili Gün Sayısından Düşülmesi; İşçinin ilgili ay maaşı hesaplandıktan ve ödenmesi için muhasebeye gönderildikten sonra izin veya istirahat raporu alması üzerine, gelecek ay tarafına ödenecek maaşında esas tutulacak fiili gün toplamından, sadece çalışacağı günler için geçerli olmak üzere izin veya rapor süresi kadar gün kesintisi yapılır. Yani başka bir ifadeyle çalışmış gibi ödeme yapılan günlere ait ücretler, gelecek ay maaşında işçiden aynen geri alınır.

Lojman Kira ve Elektrik Bedeli: Kurumumuz lojmanlarından faydalanan işçilerin kira, elektrik, su kullanım bedelleri de ayrıca maaşından her ay kesinti olarak tahsil edilebilmektedir.

Hukuki Dayanaklar

- [4857 sayılı İş Kanunu](#)
- [5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu](#)
- [30 Aralık 2024 tarihli ve 32768 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 329 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği](#)
- [193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu](#)
- [Toplu İş Sözleşmesi](#)
- [Sosyal Güvenlik Kurumu 31.12.2024 tarihli ve 2024/17 sayılı Genelgesi](#)
- [2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu](#)
- [7524 sayılı Vergi Kanunları İle Bazı Kanunlarda Ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#)
- [319 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği](#)
- [6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu](#)
- [70 seri no.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği](#)
- [488 sayılı Damga Vergisi Kanunu](#)
- [111 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği](#)
- [2 Ağustos 2024 32620](#)
- [4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu](#)